

**СРЕДНО УЧИЛИЩЕ
„ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ“ – БУРГАС**

8010 Бургас, ж.к. „П. Р. Славейков“ до бл.44
Директор: 056 860905; Канцелария: 056 860906
E-mail: info-200229@edu.mon.bg; Web: www.preslavski.org

**УТВЪРЖДАВАМ,
ДИРЕКТОР:
МАРТИН ИЛИЕВ**

ЕТИЧЕН КОДЕКС
на училищната общност при
Средно училище
„Епископ Константин Преславски“ – Бургас

учебна 2025 / 2026 година

Б У Р Г А С

2 0 2 5

Приет на 9.9.2025 г. на заседание на Педагогическия съвет (Протокол № 10/12.9.2025 г.)

Въведение

Етичният кодекс е писмен документ, формулиращ и утвърждаващ основните норми и принципи на поведение, от които следва да се ръководят участниците в училищната общност – учители, ученици, родители и служители.

Правилата, описани в настоящия Етичен кодекс, са неизменна част от ежедневната работа на учителите и служителите в Средно училище „Епископ Константин Преславски“ – Бургас. Те са базирани на високо ниво на сътрудничество, взаимно уважение и зачитане на индивидуалните различия. Стриктното им спазване е необходимо условие за създаването на активна и сплотена училищна общност и за изграждането и утвърждаването на положителния образ на училището.

Основни норми и принципи на поведение, споделяни от училищната общност

- Всеки човек притежава уникална ценност, която трябва да бъде уважавана и зачитана.
- Всеки има право на свобода на изразяване и убеждения, стига това да не нарушава същото право на другите.
- Всеки има право на личностно развитие и себerealизация, при условие че не нарушава правата на останалите.
- Всеки има право да защитава своите интереси, при условие че това не противоречи на интересите на общността.

Нормативна основа

Етичният кодекс на Средно училище „Епископ Константин Преславски“ – Бургас се основава на основните принципи на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), Закона за закрила на детето, Наредба за приобщаващото образование, Европейска конвенция за правата на човека, както и Хартата за правата на човека.

РАЗДЕЛ I ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този кодекс определя правилата за поведение на работниците и служителите в СУ „Епископ Константин Преславски“ – Бургас и има за цел да повиши общественото доверие в техния професионализъм и морал, както и да издигне престижа на училището.

Чл. 2. Дейността на всички работещи в училището се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, отговорност и отчетност.

Чл. 3. Всеки учител, служител и работник е длъжен да изпълнява служебните си задължения, като:

- (1) спазва действащото в Република България законодателство;
- (2) осъществява действия, предлага и взема решения, водещи до укрепване на доверието към просветната институция;
- (3) се отнася любезно, възпитано и с уважение към всички участници в училищната общност и не допуска дискриминативни и/или насилствени прояви, водещи до накърняване достойнството на личността;
- (4) следва поведение, което не накърнява престижа на учебното заведение, както при изпълнение на служебните си задължения, така и в своя обществен и личен живот;
- (5) изпълнява възложените му задачи и осъществява дейността си компетентно, обективно и добросъвестно;

(6) с действията си допринася за създаването и поддържането на позитивна, спокойна и насърчителна учебна и работна среда;

(7) насърчава и подкрепя индивидуалността на всеки ученик, като се стреми да развива уважение към собствената идентичност, както и към идентичността на другите;

(8) уважава културните, религиозните и личностните различия на членовете на училищната общност.

Чл. 4. Етичният кодекс е изготвен по достъпен и разбираем за участниците в училищната общност начин и е публикуван на интернет страницата на училището.

Чл. 5. Спазването на Етичния кодекс е задължително за всички членове на училищната общност. При установяване на нарушение Етичната комисия се свиква по утвърдения регламент.

РАЗДЕЛ II ЦЕЛИ

Чл. 6. Етичният кодекс има за цел:

- (1) Да представи основните ценности и принципи, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика.
- (2) Да предотврати възникването на конфликти и да осигури хармонична атмосфера в училищната среда.
- (3) Да насърчи изграждането и поддържането на отношения на добронамереност, уважение, доверие, сътрудничество, колегиалност и коректност между всички членове на училищната общност.
- (4) Да подпомогне работещите с деца в решаването на етичните дилеми, които срещат в своята практика.
- (5) Да се превърне в основа за изграждането на образователна среда, която не само подкрепя академичното развитие, но и насърчава етични и морални взаимоотношения между всички членове на училищната общност.

РАЗДЕЛ III ПРОФЕСИОНАЛНИ ЦЕННОСТИ

Чл. 7. Специалистът, работещ с деца, изпълнява своите функции, като се ръководи от следните основни ценности и принципи:

- (1) Притежава личностни, морални и социални качества.
- (2) Обляга се на своята компетентност – притежава и отговорно прилага своето познание и опит.
- (3) Не поставя успеха на своята работа в зависимост от професионалния компромис, работи независимо и носи отговорност за действията си.
- (4) Стреми се да изпълнява работата си качествено и в срок, но не заблуждава децата и техните семейства за ефективността и ефикасността на своята дейност, т.е. високо цени честността в отношенията.
- (5) Проявява коректност в отношенията си с децата и е лоялен спрямо родителите им, но без да пренебрегва отговорността си към обществото.
- (6) Поддържа конфиденциалност по отношение на личните данни и информация за учениците.
- (7) Целенасочено се стреми към изграждане, утвърждаване и повишаване на доверието и уважението към професията.

РАЗДЕЛ IV

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО

Чл. 8. Работещите с деца трябва да се отнасят към всеки ученик с уважение и разбиране, като се стремят да изградят взаимоотношения, базирани на доверие и подкрепа.

Чл. 9. Работещите с деца трябва да подкрепят развитието на учениците, като насърчават тяхната самостоятелност, креативност и критично мислене.

Чл. 10. Работещите с деца трябва да бъдат ролеви модели за учениците, като демонстрират етични и морални стандарти в своето поведение.

Чл. 11. Работещите с деца основават практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл. 12. Работещите с деца разбират и уважават уникалността на всяко дете.

Чл. 13. Работещите с деца се съобразяват със специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл. 14. Работещите с деца създават безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл. 15. Работещите с деца подкрепят правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл. 16. Работещите с деца работят в най-добрия интерес на детето.

Чл. 17. Работещите с деца осигуряват на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл. 18. Работещите с деца не участват в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

Чл. 19. Работещите с деца не участват в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, както и на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл. 20. При съмнение за малтретиране работещите с деца уведомяват органите за закрила на детето и следят дали са предприети необходимите мерки.

Чл. 21. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, работещите с деца му оказват пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл. 22. Когато разберат за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, работещите с деца имат моралната и законова отговорност да информират органите по закрила на детето.

Чл. 23. Работещите с деца са длъжни да опазват личната информация за възпитаниците си и техните семейства и да я ползват само и единствено в техен интерес и във връзка и по повод на изпълнение на моралните си и служебните си ангажименти.

РАЗДЕЛ V

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл. 24. Първостепенна отговорност на учителите и служителите в СУ „Епископ Константин Преславски“ – Бургас е подпомагане семейството при възпитанието на децата. Това се осъществява посредством:

(1) зачитане достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения;

(2) уважаване ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца;

(3) информирани на семейството за всички решения, отнасящи се до детето и за начина, по който се работи с детето.

Чл. 25. Учителите и служителите не позволяват и не участват в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл. 26. Учителите и служителите оказват професионална помощ и изразяват по подходящ начин препоръки и насоки, свързани с образованието, възпитанието и социалното развитие на детето и ученика.

Чл. 27. Учителите и служителите не използват взаимоотношения със семейството за лично благодетелстване.

Чл. 28. Учителите и служителите осигуряват конфиденциалност на информацията и зачитане на правото на семейството на личен живот. Изключение са случаите на малтретиране и лоша грижа или риск от насилие.

Чл. 29. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на родител или настойник. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл. 30. В случаите на конфликт между членовете на семейството се работи открито, споделят се наблюдения за детето с цел всички включени страни да вземат информирано решение, като служителят стриктно се въздържа от вземане страна в конфликта. В случай че има издадено съдебно решение, служителят е длъжен да се съобрази с него.

РАЗДЕЛ VI МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ КОЛЕГИТЕ

Чл. 31. Изграждането и поддържането на отношенията в колектива се основава на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност. Учителите и служителите трябва да се отнасят с уважение и коректност към своите колеги, като насърчават екипната работа и взаимното подпомагане.

Чл. 32. Учителите и служителите са задължени да спазват професионална етика в отношенията си с колегите, като избягват конфликти, прояви на нелоялност и действия, уронващи авторитета на учител пред ученици, родители и колегия.

Чл. 33. Всеки трябва да уважава правото на мнение на своите колеги и да се съобразява с правото им на личен живот.

Чл. 34. Учителите и служителите трябва да се въздържат от действия, които биха нарушили междуличностните отношения и уронили престижа на професията.

Чл. 35. При възникване на спорове между колеги, същите следва да се решават в рамките на добрия тон, като е недопустимо това да става в присъствието на външни лица.

Чл. 36. Когато противоречията между колеги не могат да бъдат разрешени от самите тях, те търсят съдействието на непосредствения ръководител.

РАЗДЕЛ VII ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 37. При изпълнение на служебните си задължения и в личния си, и в обществения си живот учителите и служителите следват поведение, което не уронва престижа на СУ „Епископ Константин Преславски” – Бургас:

(1) не допускат на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави;

(2) стремят се да избягват в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им полагат усилия да ги преустановят, запазвайки спокойствие и контрол над поведението си;

(3) отнасят с учениците, техните родители и гражданите с нужното уважение, като не накърняват достойнството им, не създават конфликти, не нарушават правата им и не ги дискриминират;

(4) спазват благоприличието и деловия вид в облеклото, съответстващи на служебното положение и на институцията, която представляват.

Чл. 38. Учителите и служителите не трябва да участват в скандални прояви, с които биха могли да накърнят престижа на СУ „Епископ Константин Преславски” – Бургас.

Чл. 39. Учителите и служителите поставят пред своя ръководител открито и честно проблемите, с които се сблъскват в процеса на работата.

Чл. 40. Учителите и служителите противодействат на корупционни прояви и на други неправомерни действия в училището.

(1) Учителите и служителите не допускат да бъдат поставени във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да искат и да приемат подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните им задължения, на техните решения или да нарушат професионалния им подход по определени въпроси.

(2) Учителите и служителите не могат да приемат подаръци или облаги, които могат да бъдат възприети като награда за извършване на работа, която влиза в служебните им задължения.

Чл. 41. Учителите и служителите не могат да упражняват дейности, посочени в законодателството като несъвместими с техните задължения и отговорности, както и да получават доходи от такива дейности, проведени на работното им място.

Чл. 42. При осъществяването на действия, несъвместими с поведението по този кодекс, служителят на СУ „Епископ Константин Преславски” – Бургас следва да подаде молба за прекратяване на трудовите правоотношения.

РАЗДЕЛ VIII

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл. 43. Учителите и служителите съдействат за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл. 44. Учителите и служителите се стремят да допринасят за развитието на гражданското общество, като насърчават учениците да бъдат активни и отговорни граждани.

РАЗДЕЛ IX

УЧЕНИЦИТЕ КАТО УЧАСТНИЦИ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Чл. 45. Всеки ученик има право на безопасна и спокойна учебна среда, която осигурява неговото физическо и психическо благополучие.

Чл. 46. Всеки ученик има право на уважително отношение от страна на учители, служители и съученици.

Чл. 47. Всеки ученик има право на свободно изразяване на мнение и участие в решения, които го засягат, при спазване на етичните и морални норми на училището.

Чл. 48. Всеки ученик има право на защита от всякакви форми на дискриминация, насилие или тормоз.

Чл. 49. Всеки ученик има право на достъп до качествено образование, съобразено с неговите индивидуални нужди и способности.

Чл. 50. Всеки ученик трябва да се отнася с уважение към учители, служители и съученици, като избягва действия, които могат да причинят физическа или психическа вреда.

Чл. 51. Всеки ученик трябва да съдейства за поддържането на чистота и ред в училищната среда, както и да полага усилия за опазване на училищното имущество.

Чл. 52. Всеки ученик трябва да изпълнява своите учебни задължения с отговорност и старание.

Чл. 53. Всеки ученик е задължен да съобщава за всякакви нарушения на етичните норми или за случаи на насилие, които е забелязал или изпитал.

Чл. 54. Разпространението на клипове, видеа, изображения или друга информация, която може да урони личното достойнство или репутацията на ученици, учители или служители, е строго забранено. Всякакви форми на кибертормоз, включително обиди, унижения или публично излагане на лични данни, се считат за тежко нарушение на етичните норми.

Чл. 55. Учениците се задължават да използват интернет и социалните медии по отговорен и етичен начин. Забранено е достъпването и разпространението на съдържание, което нарушава закона, включително материали с насилствено, порнографско или друго неприемливо съдържание.

Чл. 56. Всеки ученик, който публикува или споделя съдържание в интернет, носи пълна отговорност за последствията от своите действия. Училището има правото да предприеме дисциплинарни мерки срещу тези, които нарушават тези правила, включително предупреждения, санкции или уведомяване на съответните власти.

Чл. 57. Употребата на обидни, унижителни или дискриминиращи изрази, жестове или поведение към ученици, учители, служители или родители е строго забранена.

Чл. 58. За нарушение на правата им, спрямо нормите записани в настоящия етичен кодекс, ученици, учители или служители подават устни сигнали до класния ръководител, педагогическия съветник или училищния психолог, когато тези нарушения са извършени от ученици. Уведомените лица проучват случая и при установяване на действително нарушение, провеждат разговори със страните, като предлагат мерки за отстраняване на нарушението.

РАЗДЕЛ X

РОДИТЕЛИТЕ КАТО УЧАСТНИЦИ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Чл. 59. Родителите са задължени да осигуряват благоприятна домашна среда, която подкрепя развитието и образоването на техните деца.

Чл. 60. Родителите трябва да сътрудничат с училището и учителите, като подкрепят и насърчават усилията им в образованието и възпитанието на децата.

Чл. 61. Родителите са задължени да се грижат за редовното присъствие на децата си в училище и да подкрепят усилията им за учебен напредък.

Чл. 62. Родителите приемат, че всички деца са равни и имат еднакви права. Фаворизирането на собственото дете в ущърб на останалите в учебно-възпитателния процес не може да бъде толерирано от общността.

Чл. 63. Родителите нямат право да решават каквито и да е проблеми с чуждо дете в отсъствие на негов родител. Саморазправата е абсолютно недопустима и може да бъде санкционирана съгласно закона.

Чл. 64. Родителите трябва да информират учителите за всички обстоятелства, които могат да повлияят на образованието и благополучието на техните деца.

Чл. 65. Родителите зачитат професионалната компетентност на учителите, техните права и лично достойнство.

Чл. 66. Родителите не злепоставят учителите и не изказват критика към тях в присъствие на децата си.

Чл. 67. Родителите не предявяват претенции към учителите относно учебната програма и други регламенти в училище, които имат общозадължителен характер за цялата образователна система.

Чл. 68. Родителите носят отговорност за поведението на децата си в интернет пространството и те са тези, които трябва да им наложат правила за пребиваването в него.

РАЗДЕЛ XI ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ НА ОБЩИНА БУРГАС, РУО - БУРГАС, МОН

Чл. 69. Служителите предоставят исканата информация от органите на държавна и местна власт бързо, точно и коректно, освен ако изрично не е посочено друго в нормативен акт, засягащо поверителна информация. В тези случаи се иска разрешение от директора на училището.

РАЗДЕЛ XII ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ НА РАБОТНОТО МЯСТО

Чл. 70. Служителят е длъжен да спазва служебната йерархия и стриктно да изпълнява актовете и заповедите на горестоящите органи и не е длъжен да изпълни нареждане, което засяга неговите права и правата на членовете на неговото семейство. В този случай той е длъжен незабавно да уведоми органа, от когото е получил нареждането.

Чл. 71. Служителят не трябва да изразява лично мнение по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на СУ „Епископ Константин Преславски” – Бургас.

Чл. 72. Служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели.

Чл. 73. Служителят е длъжен да информира своевременно непосредствения си ръководител за загубата или повреждането на повереното му имущество..

Чл. 74. В изпълнение на заеманата длъжност служителят трябва да осигури ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Чл. 75. Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна. Използва данните и документите в училището единствено по повод изпълнение на служебните си задължения при спазване правилата за защита на информацията.

РАЗДЕЛ XIII КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 76. Конфликт на интереси възниква, когато служителят има личен интерес, който му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебни задължения.

(1) Когато на учителя, служителя или работника е възложена задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт на интереси, той е задължен своевременно да информира ръководителя си.

(2) Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване, давайки платени уроци по принуда.

(3) Служителят не трябва да допуска възможност друг служител да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

(4) В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на своя пряк ръководител, служителят може да се оттегли от служебни задължения, които са причина за възникването на конфликта.

РАЗДЕЛ XIV ЕТИЧНА КОМИСИЯ

Чл. 77. За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към СУ „Епископ Константин Преславски” – Бургас се създава петчленна Етична комисия.

(1) Членовете се избират от Педагогическия съвет за срок от една година, като следващ избор на лице – член на комисията, може да бъде извършен след едногодишен интервал.

(2) Комисията се избира в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс от Педагогическия съвет.

Чл. 78. Всеки заинтересован член на училищната общност може да внесе жалба до Етичната комисия в деловодството на училището.

РАЗДЕЛ XV ЦЕЛИ И СРЕДСТВА НА ЕТИЧНАТА КОМИСИЯ

Чл. 79. Етичната комисия отговаря за прилагането на Етичния кодекс в отговор на писмено подадени жалби, оплаквания и сигнали за ситуации, чието разрешаване изисква нейната намеса.

Чл. 80. Етичната комисия разглежда жалби, свързани със спазването на този кодекс, съгласно утвърдения от директора на СУ „Епископ Константин Преславски“ Механизъм за прилагане на Етичния кодекс.

Чл. 81. Всички сигнали за нарушения на нормите на Етичния кодекс от учители, заместник-директори и служители се проверяват по реда на Кодекса на труда от работодателя по силата на трудовите правоотношения.

РАЗДЕЛ XVI

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 82. Този кодекс влиза в сила от датата на приемането му.

Чл. 83. Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване.

Чл. 84. Предложения за промени и допълнения в Етичния кодекс могат да бъдат внасяни директно пред Педагогическия съвет на СУ „Епископ Константин Преславски” – Бургас.